

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 7 maja 2024 r.

NK-KSE.431.1.4.2024.MJ

Pan
Mirosław Jarosz
Burmistrz Miasta i Gminy Sobótka

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

W dniach 25, 26 oraz 29 stycznia 2024 r. na podstawie art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej¹ oraz art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie², a także na podstawie imiennego upoważnienia Wojewody Dolnośląskiego z dnia 24 stycznia 2024 r. nr NK-KSE.0030.12.2024.MJ, kontroler z Wydziału Prawnego, Nadzoru i Kontroli Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, Magdalena Janiszewska – starszy inspektor wojewódzki, przeprowadził w Urzędzie Miasta i Gminy Sobótka (ul. Rynek 1, 55-050 Sobótka) kontrolę problemową w trybie zwykłym w przedmiocie realizacji zadań z zakresu administracji rządowej, polegających na prowadzeniu spraw dotyczących ewidencji ludności, wykonywanych na podstawie ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności³ – zwanej dalej „u.e.l.”.

Kontrola została zrealizowana zgodnie z zatwierdzonym w dniu 19 grudnia 2023 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego planem kontroli na I półrocze 2024 r.

Kontrolę przeprowadzono w zakresie przestrzegania przepisów u.e.l., tj.:

- prowadzenie postępowań administracyjnych w sprawach meldunkowych,
- terminowość prowadzenia postępowań administracyjnych w sprawach meldunkowych,
- udostępnianie danych z rejestru mieszkańców i rejestru PESEL.

Okres objęty kontrolą: od 1 stycznia 2023 r. do dnia kontroli.

W kontrolowanym okresie funkcję kierownika Urzędu sprawował Pan Mirosław Jarosz – Burmistrz Miasta i Gminy Sobótka. Poddane kontroli zagadnienia należą do zakresu zadań

¹ Dz.U. z 2020 r., poz. 224.

² Dz.U. z 2023 r., poz. 190.

³ Dz.U. z 2022 r., poz. 1191 ze zm.

Referatu Spraw Społecznych. Przedmiotowe zadania realizowane były przez 2 pracowników zajmujących stanowiska inspektora ds. ewidencji ludności oraz inspektora ds. dowodów osobistych.

Realizację przez Burmistrza Miasta i Gminy Sobótka zadań z zakresu administracji rządowej, polegających na prowadzeniu spraw dotyczących ewidencji ludności, oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami.

USTALENIA KONTROLI

Prowadzenie postępowań administracyjnych w sprawach meldunkowych oraz terminowość realizacji spraw w tym zakresie.

W kontrolowanym okresie wydano 10 decyzji administracyjnych oraz 1 postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania. Kontroli poddano 10 spośród ww. spraw, w tym 4 postępowania zakończone umorzeniem postępowania⁴, 1 postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania⁵. W pozostałych skontrolowanych postępowaniach organ wydał decyzję w sprawie wymeldowania z miejsca pobytu stałego⁶.

W toku kontroli stwierdzono, iż organ weryfikował wpływające wnioski pod względem formalnym. W sprawach prowadzonych na wniosek strony, do akt załączony został dokument potwierdzający wpłatę opłaty skarbowej w wysokości 10 zł, zgodnie z ust. 53 części I załącznika do ustawy o opłacie skarbowej⁷.

Postępowania prowadzono zgodnie z żądaniem wnioskodawcy. Strony zawiadamiane były o wszczęciu postępowania, na podstawie art. 61 § 4 k.p.a.⁸. Przedmiotowe pisma zawierały z reguły pouczenie o treści art. 41 § 1 k.p.a.⁹.

Przy prowadzeniu postępowań z reguły prawidłowo stosowano przepisy prawa procesowego¹⁰.

W 2 sprawach¹¹, w których zachodziła konieczność zapewnienia nieobecnej stronie udziału w prowadzonym postępowaniu, organ prawidłowo, na podstawie art. 34 § 1 k.p.a., wystąpił do sądu o ustanowienie kuratora.

⁴ RSS.5343.1.1.2023.AL, RSS.5343.1.3.2023.AL, RSS.5343.1.4.2023.AL, RSS.5343.1.7.2023.AL.

⁵ RSS.5343.1.5.2023.AL.

⁶ RSS.5345.1.7.2022.AL, RSS.5345.1.12.2022.AL, RSS.5345.1.13.2022.AL, RSS.5345.1.6.2023.AL, RSS.5345.1.8.2023.AL. Sprawa nr RSS.5343.1.2.2023.AL nie została poddana kontroli z uwagi na przesłanie odwołania wraz z aktami sprawy do Wojewody Dolnośląskiego.

⁷ Wykaz przedmiotów opłaty skarbowej, stawki tej opłaty oraz zwolnienia, stanowiący załącznik do ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz.U. z 2023 r., poz. 2111).

⁸ Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 775 ze zm.) – zwana dalej k.p.a.

⁹ Wyjątek stanowi pismo z dnia nr 8 marca 2023 r. nr RSS.5343.1.3.2023.AL, co zostanie opisane poniżej.

¹⁰ Stwierdzone w tym zakresie nieprawidłowości zostaną opisane poniżej.

¹¹ RSS.5343.1.8.2023.AL, RSS.5343.1.12.2022.AL.

Kontrola wykazała, że w nagłówkach pism, kierowanych do stron w toku postępowania administracyjnego, stosowano prawidłowe oznaczenie organu gminy (Burmistrz Miasta i Gminy Sobótka).

W sprawach zakończonych wydaniem decyzji, zgodnie z art. 107 k.p.a. rozstrzygnięcia zawierały: datę wydania, oznaczenie organu i strony, podstawę prawną, rozstrzygnięcie, uzasadnienie, pouczenie, czy i w jakim trybie służy od niej odwołanie oraz o prawie do zrzeczenia się odwołania i skutkach zrzeczenia się odwołania, podpis oraz pieczęć uprawnionej osoby. Decyzje zostały doręczone stronom, a w aktach znajdują się potwierdzenia skutecznego doręczenia rozstrzygnięć.

W trakcie czynności kontrolnych ustalono, że metryki, o których mowa w art. 66a k.p.a., sporządzane są zgodnie ze wzorem, stanowiącym załącznik do rozporządzenia Ministra Administracji i Cyfryzacji z dnia 6 marca 2012 r. w sprawie wzoru i sposobu prowadzenia metryki sprawy¹².

Na egzemplarzach pism przeznaczonych do włączenia do akt sprawy organ zamieszczał informację, co do sposobu ich wysyłki, zgodnie z § 60 ust. 3 Instrukcji kancelaryjnej¹³.

Odnosząc się do terminowości prowadzonych postępowań, w toku kontroli stwierdzono, że prowadzone były terminowo. W przypadku niezakończenia sprawy w terminie zawiadamiano o tym strony, podając przyczyny zwłoki, wskazując nowy termin załatwienia sprawy oraz pouczając o prawie do wniesienia ponaglenia.

Postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania zostało wydane prawidłowo, na podstawie art. 61a § 1 k.p.a. i zawierało wszystkie wymagane elementy, o których mowa w art. 124 § 1 k.p.a.

Niemniej w toku kontroli stwierdzono niżej wymienione nieprawidłowości i uchybienia.

W sprawie RSS.5343.1.3.2023.AL organ 13 lutego 2023 r. sporządził zawiadomienie o wszczęciu postępowania, jednak nie zostało ono doręczone jednej ze stron. W związku z powyższym, po ustaleniu adresu przebywania ww. strony, organ sporządził nowe zawiadomienie (o innej treści) z 8 marca 2023 r. Przedmiotowe zawiadomienie nie zawierało pouczenia o treści art. 41 § 1 k.p.a. Zauważyć należy, że organ administracji ma obowiązek pouczenia strony o obowiązku powiadomienia o zmianie adresu, a brak takiego pouczenia stanowi naruszenie zasady informowania stron¹⁴. Niemniej mając na uwadze, iż w pozostałych zawiadomieniach o wszczęciu postępowania znajdowały się stosowne pouczenia, zalecenie pokontrolne w tym zakresie nie będzie formułowane.

W toku czynności kontrolnych stwierdzono, że w sprawie RSS.5343.1.7.2022.AL organ w piśmie z 22 września 2022 r. skierowanym do jednej ze stron zauważył, iż w związku z faktem, że zamieszkuje ona na terenie Niemiec, obowiązana jest, na podstawie art. 40 § 4 k.p.a. do wskazania pełnomocnika do doręczeń. Jednocześnie poinformowano stronę, że w

¹² Dz. U. z 2012 r., poz. 250.

¹³ Załącznik nr 1 do Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych (Dz.U. Nr 14, poz. 67 ze zm.) – zwanego dalej Instrukcją kancelaryjną.

¹⁴ *Vide* Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie z dnia 12 sierpnia 2016 r., sygn. akt II SA/Kr 646/16.

razie niewskazania pełnomocnika pisma do niej przeznaczone zostaną pozostawione w aktach ze skutkiem doręczenia. W związku z powyższym wyjaśnić należy, że osoba zamieszkująca na terenie Niemiec, nie ma obowiązku ustanawiania, o którym mowa w art. 40 § 4 k.p.a. Zgodnie z dyspozycją ww. przepisu strona, która **nie ma miejsca zamieszkania** lub zwykłego pobytu albo siedziby **w Rzeczypospolitej Polskiej, innym państwie członkowskim Unii Europejskiej**, Konfederacji Szwajcarskiej albo państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stronie umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, jeżeli nie ustanowiła pełnomocnika do prowadzenia sprawy zamieszkałego w Rzeczypospolitej Polskiej i nie działa za pośrednictwem konsula Rzeczypospolitej Polskiej, jest obowiązana wskazać w Rzeczypospolitej Polskiej pełnomocnika do doręczeń, chyba że doręczenie następuje usługą rejestrowanego doręczenia elektronicznego. W tym miejscu należy zauważyć, iż Niemcy są państwem członkowski Unii Europejskiej, w związku z powyższym informacja przekazana stronie była błędna.

Ponadto pismem z 21 listopada 2022 r. nr RSS.5343.1.7.2022.AL organ wezwał w terminie 14 dni od dnia otrzymania ww. pisma oświadczenia wskazującego miejsce w którym aktualnie strona koncentruje swoje sprawy życiowe. Zauważyć należy, że przedmiotowe pismo nie zawiera podstawy prawnej. Przypomnieć należy, że w myśl art. 6 k.p.a. organy działają na podstawie przepisów prawa, w związku z powyższym w kierowanych wezwaniach powinna być powoływana stosowna podstawa prawna. Przy tym zauważyć należy, że ani przepisy ustawy Kodeks postępowania administracyjnego, ani ustawy o ewidencji ludności nie przewidują wezwania do złożenia przedmiotowego oświadczenia. W takim przypadku należało sporządzić wezwanie, na podstawie art. 50 § 1 k.p.a., zgodnie z którym o organ administracji publicznej może wzywać osoby do udziału w podejmowanych czynnościach i do złożenia wyjaśnień lub zeznań osobiście, przez pełnomocnika, na piśmie, jeżeli jest to niezbędne dla rozstrzygnięcia sprawy lub dla wykonywania czynności urzędowych. Ponadto podkreślenia wymaga, że takie wezwanie musi zawierać wszystkie elementy wymienione w art. 54 § 1 k.p.a.

Przyczyna powstania ww. nieprawidłowości była błędna interpretacja przepisów oraz nieprzestrzeganie procedur.

Kontrola wykazała, iż zawiadomienia stron o planowanych przesłuchaniach świadków w dwóch sprawach zostały odebrane przez stronę w dniu przesłuchania (dot. RSS.5343.1.13.2022.AL) lub cztery dni przed (RSS.5343.1.6.2023.AL). W związku z powyższym wskazać należy, że przedmiotowe zawiadomienia zostały zbyt późno wysłane do stron, co skutkowało naruszeniem dyspozycji art. 79 § 1 k.p.a., zgodnie z którym strona powinna być zawiadomiona o miejscu i terminie przeprowadzenia dowodu ze świadków, biegłych lub oględzin przynajmniej na siedem dni przed terminem. Zauważyć należy, że wysyłając omawiane pisma należy uwzględnić czas niezbędny na doręczenie korespondencji (w tym możliwość podwójnego awizowania przesyłki) oraz treść ww. art. 79 § 1 k.p.a. Przyczyną powstania przedmiotowej nieprawidłowości była przyjęta praktyka, zgodnie z którą zawiadomienie stron o planowanych przesłuchaniach nie było kierowane do stron równocześnie z wezwaniem świadków, a dopiero po dłuższym czasie (w sprawie RSS.5343.1.6.2023.AL wezwano świadków pismem z 27 czerwca 2023 r., natomiast strony

zawiadomiono o powyższym pismem z 21 lipca 2023 r.; w sprawie RSS.5343.1.13.2022.AL wezwania sporządzono 28 listopada 2022 r., natomiast zawiadomienie 6 grudnia 2022 r.).

W toku kontroli ustalono, że protokoły przesłuchań nie zawierają podpisu pracownika, który je sporządził. Mając na uwadze, że zgodnie z dyspozycją art. 68 § 2 k.p.a. protokół odczytuje się wszystkim osobom obecnym, biorącym udział w czynności urzędowej, które powinny następnie protokół podpisać, pracownik przeprowadzający przesłuchanie (czyli biorący udział w czynnościach) obowiązany jest do podpisania protokołu.

W trakcie czynności kontrolnych stwierdzono, że zawiadomienia o zakończeniu postępowania dowodowego nr RSS.5343.1.7.2022.AL, RSS.5343.1.12.2022.AL, RSS.5343.1.13.2022.AL (skierowane do jednej ze stron) oraz RSS.5343.1.6.2023.AL zostały sporządzone jako „wezwania”. Zauważyć należy, że w myśl art. 10 § 1 k.p.a. organy administracji publicznej obowiązane są zapewnić stronom czynny udział w każdym stadium postępowania, a przed wydaniem decyzji **umożliwić im** wypowiedzenie się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań. Natomiast kwestię wezwań regulują przepisy art. 50 – 56 k.p.a., które nie dotyczą omawianej sytuacji. Strona nie ma obowiązku brania udziału w postępowaniu administracyjnym (jest to jej prawo), dlatego nie powinna być wzywana do zapoznania się z materiałem dowodowym, a jedynie zawiadomiona o takiej możliwości.

Odnosząc się do kwestii terminowości prowadzonych postępowań stwierdzić należy, że wszystkie zostały przeprowadzone terminowo.

Na marginesie należy zauważyć, że zgodnie z art. 35 § 3 k.p.a. załatwienie sprawy **wymagającej postępowania wyjaśniającego** powinno nastąpić **nie później niż w ciągu miesiąca**. Jest to termin, którego uchybienie powinno skutkować sygnalizacją, o której mowa w art. 36 k.p.a., również w przypadku, gdy organ uzna, iż sprawa ma charakter szczególnie skomplikowany¹⁵. Postępowanie takie należy uznać za właściwe mając na uwadze zasady ogólne k.p.a., przede wszystkim zasadę czynnego udziału strony w postępowaniu, zasadę szybkości postępowania oraz zasadę udzielania informacji. W związku z powyższym wskazać należy, iż zasadne byłoby sporządzanie ww. sygnalizacji przed upływem miesiąca¹⁶. Niemniej powyższe nie miało wpływu na ocenę terminowości prowadzenia przedmiotowych postępowań administracyjnych.

[Dowód: akta kontroli, str. 23-109, 309-343]

Mając na uwadze przedstawiony stan faktyczny i prawny oraz określone w programie kontroli zasady oceniania, zagadnienie dotyczące prowadzenia przez Burmistrza Miasta i Gminy Sobótka postępowań administracyjnych, na podstawie art. 35 u.e.l. oceniono **pozytywnie z nieprawidłowościami**. Zagadnienie dotyczące terminowości realizacji spraw w tym zakresie oceniono **pozytywnie**.

¹⁵ Art. 35 § 3 k.p.a. załatwienie sprawy wymagającej postępowania wyjaśniającego powinno nastąpić nie później niż w ciągu miesiąca, a sprawy szczególnie skomplikowanej - nie później niż w ciągu dwóch miesięcy od dnia wszczęcia postępowania (...).

¹⁶ Dot. RSS.5343.1.12.2022.AL, RSS.5343.1.1.2023.AL, RSS.5343.1.7.2023.AL.

Udostępnianie danych z rejestru mieszkańców oraz rejestru PESEL

Kontroli poddano 20¹⁷ udostępnień danych z rejestru mieszkańców i rejestru PESEL.

W toku czynności kontrolnych ustalono, że organ weryfikował wnioski pod względem formalnym. W 16 przypadkach wnioskodawcy byli zwolnieni z ponoszenia wymaganych opłat za udostępnienie danych z rejestru, na podstawie art. 53 pkt 1 bądź art. 54 u.e.l. W 4 sprawach¹⁸ wniesiona została stosowna opłata za udostępnienie informacji oraz opłata skarbową wymagana w przypadku złożenia dokumentu stwierdzającego udzielenie pełnomocnictwa. Dwie sprawy zakończyły się umorzeniem postępowania¹⁹.

W toku czynności kontrolnych stwierdzono, że organ w odpowiedziach na wnioski o udostępnienie danych z rejestru mieszkańców i rejestru PESEL z reguły udostępniał dane zgodnie z żądaniem wnioskodawcy, w zakresie w jakim wykazał on uprawnienia do uzyskania żądanych danych²⁰.

Na pisemnych odpowiedziach widnieje podpis i imienna pieczęć prawidłowo upoważnionego pracownika organu, a odpowiedzi sporządzane w formie elektronicznej zawierają podpis elektroniczny.

Na wnioskach, które wpłynęły drogą elektroniczną²¹ zamieszczano informację o dokonaniu weryfikacji podpisu elektronicznego, o której mowa w § 47 ust. 4 ww. Instrukcji kancelaryjnej.

Na egzemplarzach pism przeznaczonych do włączenia do akt sprawy organ zamieszczał informację, co do sposobu ich wysyłki, zgodnie z § 60 ust. 3 ww. Instrukcji kancelaryjnej.

Kontrola wykazała, że sprawy załatwiano terminowo. Niemniej mając na uwadze pismo nr RSS.5345.3.17.2023.AL przypomnieć należy, że zgodnie z art. 35 § 3 k.p.a. załatwienie sprawy wymagającej postępowania wyjaśniającego powinno nastąpić nie później niż w ciągu miesiąca. Jest to termin, którego uchybienie powinno skutkować sygnalizacją, o której mowa w art. 36 k.p.a., również w przypadku, gdy organ uzna, iż sprawa ma charakter szczególnie skomplikowany.

W toku kontroli stwierdzono niżej wymienione uchybienia i nieprawidłowości.

We wszystkich odpowiedziach na wnioski o udostępnienie danych organ nie wskazywał podstawy prawnej działania. Zauważyć należy, że zgodnie z art. 6 k.p.a. organy działają na podstawie przepisów prawa. W przypadku braku możliwości wydruku podstawy prawnej na formularzu systemowym, stosownym było sporządzanie pisma przewodniego,

¹⁷ RSS.5345.2.40.2023.AL, RSS.5345.2.32.2023.AL, RSS.5345.2.24.2023.AL, RSS.5345.2.16.2023.AL, RSS.5345.2.8.2023.IB, RSS.5345.2.1.2023.AL, RSS.5345.3.102.2023.AL, RSS.5345.3.97.2023.AL, RSS.5345.3.89.2023.AL, RSS.5345.3.65.2023.AL, RSS.5345.3.57.2023.AL, RSS.5345.3.49.2023.AL, RSS.5345.3.41.2023.AL, RSS.5345.3.25.2023.AL, RSS.5345.3.17.2023.AL, RSS.5345.3.9.2023.AL, RSS.5345.3.1.2023.AL, RSS.5345.2.33.2023.AL, RSS.5345.2.28.2023.AL, RSS.5345.3.34.2023.AL.

¹⁸ RSS.5345.2.16.2023.AL, RSS.5345.2.1.2023.AL, RSS.5345.3.25.2023.AL, RSS.5345.3.17.2023.AL.

¹⁹ RSS.5345.3.25.2023.AL, RSS.5345.3.17.2023.AL.

²⁰ Stwierdzona w tym zakresie nieprawidłowość zostanie opisana poniżej.

²¹ OB.5345.2.884.2022.IK, OB.5345.2.748.2022.IK, OB.5345.2.408.2022.DSU, OB.5345.2.204.2022.DSU, OB.5345.2.136.2022.IK, OB.5345.2.476.2022.DSU, OB.5345.2.531.2023.DSU, OB.5345.2.395.2023.DSU, OB.5345.2.327.2023.DSU, OB.5345.2.191.2023.DSU, OB.5345.2.123.2023.IK.

zawierającego podstawę prawną działania organu lub jej wskazanie w rubryce „uwagi”.

W sprawie RSS.5345.3.49.2023.AL wystosowano wezwanie z 19 lipca 2023 r. „do nadesłania dodatkowych danych personalnych”. Zauważyć należy, że wskazane we wniosku informacje były wystarczające, co potwierdza udostępnienie w dniu 9 sierpnia 2023 r. danych jednostkowych, pomimo iż w odpowiedzi z 27 lipca 2023 r. wnioskodawca poinformował, że „podane w przesłanym wniosku dane są jedyne, jakimi tut. Centrum dysponuje (...)”. W wyjaśnieniach wniesionych pismem z 12 marca 2024 r. podpisanych z upoważnienia Burmistrza przez Sekretarza Miasta i Gminy²² wskazano, iż:

„w powołanej sprawie wnioskodawca wskazał adres poszukiwanej osoby, który nigdy nie był jej adresem zameldowania. W związku z zaistniałą sytuacją w dniu 19.07.2023 r. wezwano wnioskodawcę do wskazania dodatkowych danych personalnych. W dniu 01.08.2023 r. otrzymano odpowiedź, iż to są jedyne dane, którymi placówka dysponuje. Po wnikliwym przeanalizowaniu sprawy podjęto decyzję o udostępnieniu danych”.

W związku z powyższym wyjaśnić należy, że przedmiotowe wezwanie było bezzasadne, dodatkowo nie odnosiło się konkretnie do omawianej sytuacji. Organ w przypadku wątpliwości ma prawo wezwać wnioskodawcę do złożenia wyjaśnień. Niemniej niewłaściwe jest kierowanie w każdym przypadku wezwania o tej samej treści, gdyż powinno ono odnosić się do konkretnego wniosku. W związku z powyższym w omawianej sprawie wezwanie mogło dotyczyć wskazanych w podaniu danych adresowych. Organ w ramach czynności wyjaśniających mógł ustalić np. czy wnioskodawca jest pewny, że wskazany adres był adresem zameldowania, a nie zamieszkania. Natomiast kierując wezwanie, o którym mowa powyżej, nie ustalono żadnych nowych faktów. Przy tym zauważyć należy, że we wniosku wskazano nr PESEL, który jednoznacznie identyfikuje osobę. Jedyna informacja, która się nie zgadzała to podany adres ostatniego znanego miejsca zameldowania, niemniej powyższe z uwagi na fakt, iż wnioskodawcy często mylą np. adres zamieszkania z adresem zameldowania, nie stanowi przeszkody do udostępnienia danych.

W toku kontroli stwierdzono, że w sprawie nr RSS.5345.3.9.2023.AL poinformowano wnioskodawcę, iż osoba o wskazanych we wniosku danych nie figuruje w rejestrze PESEL. Przy tym zauważyć należy, że osoba o wskazanym imieniu, nazwisku, nazwisku rodowym oraz dacie urodzenia figuruje w rejestrze. Jedyna informacja, która się nie zgadza to podany adres ostatniego znanego miejsca zameldowania, co nie stanowi przeszkody w udostępnieniu danych, jak już wykazano powyżej. Przy tym mając na uwadze, że wnioskodawca w oczywisty sposób pomylił rubryki i w miejscu nazwiska wpisał imię, a w miejscu poprzedniego nazwiska – nazwisko, natomiast rubrykę zawierającą imię pozostawił pustą, należało wezwać wnioskodawcę do złożenia wyjaśnień, na podstawie art. 50 k.p.a. Z wyjaśnień wniesionych 12 marca 2024 r. wynika, że:

„Składając wniosek o udostępnienie danych wnioskodawca zaznaczył dwa rejestry z których ma nastąpić udostępnienie. Wnioskodawcą był podmiot publiczny, któremu dane udostępniane są nieodpłatnie i który wykazał, iż są mu niezbędne do realizacji zadań ustawowych. Stwierdzono brak

²² Zwanych dalej wyjaśnieniami z 12 marca 2024 r.

przeszkód do realizacji udostępnienia z obu rejestrów (tj. rejestru PESEL i rejestru mieszkańców). W rejestrze mieszkańców osoba o wskazanych danych nie figuruje natomiast w rejestrze PESEL organ wprowadził dane zgodnie z wnioskiem i osoba również nie została odnaleziona. Uznano, że osoba o wskazanych na wniosku danych nie figuruje w rejestrze PESEL. W rozmowie telefonicznej poinformowano wnioskodawcę, że wypełniając wniosek najprawdopodobniej pomyłono rubryki i wniosek miał być złożony ponownie”.

Przedmiotowa rozmowa nie znajduje odzwierciedlenia w aktach sprawy. Zauważyć należy, że dane, o których mowa, niezbędne były dla realizacji ustawowych zadań Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu. Mając na uwadze dyspozycję art. 7b k.p.a., zgodnie z którą w toku postępowania organy administracji publicznej współdziałają ze sobą w zakresie niezbędnym do dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego i prawnego sprawy, mając na względzie interes społeczny i słuszny interes obywateli oraz sprawność postępowania, przy pomocy środków adekwatnych do charakteru, okoliczności i stopnia złożoności sprawy, brak podjęcia czynności wyjaśniających, uznano za nieprawidłowe.

W trakcie czynności kontrolnych ustalono, że w odpowiedzi nr RSS.5345.3.1.2023.AL zabrakło informacji odnoszących się do rozvodu oraz zgonu. Podkreślenia wymaga, że organ jest związany zakresem żądania wnioskodawcy, a w przypadku braku informacji, których żąda wnioskodawca, należy ustosunkować się do żądania zawartego we wniosku również w tym zakresie.

Mając na uwadze pismo nr RSS.5345.3.34.2023.AL zauważyć należy, że wniosek dotyczył udostępnienia adresu zameldowania na pobyt stały, natomiast organ udostępnił informacje dotyczące adresu zameldowania na pobyt czasowy.

[dowód: akta kontroli str.: 110-195, 309-343]

Mając na uwadze przedstawiony stan faktyczny i prawny oraz określone w programie kontroli zasady oceniania, zagadnienie dotyczące udostępniania danych z rejestru mieszkańców i rejestru PESEL na podstawie ustawy o ewidencji ludności, oceniono **pozytywnie z nieprawidłowościami**.

Odmowa udostępnienia danych z rejestru mieszkańców i rejestru PESEL

W kontrolowanym okresie organ wydał 20 decyzji administracyjnych o odmowie udostępnienia danych, z czego 10 zostało poddanych kontroli²³.

Kontrola wykazała, że organ weryfikował wnioski pod względem formalnym. Na wnioskach, które wpłynęły drogą elektroniczną zamieszczano informację o dokonaniu weryfikacji podpisu elektronicznego, o której mowa w § 47 ust. 4 ww. Instrukcji kancelaryjnej.

²³ RSS.5345.3.33.2023.AL, RSS.5345.3.39.2023.AL, RSS.5345.3.73.2023.AL, RSS.5345.3.75.2023.AL, RSS.5345.3.77.2023.AL, RSS.5345.3.79.2023.AL, RSS.5345.3.81.2023.AL, RSS.5345.2.3.2023.AL, RSS.5345.2.14.2023.AL, RSS.5345.3.7.2023.AL.

Postępowania administracyjne zakończono wydaniem decyzji o odmowie udostępnienia danych, które zawierały zgodnie z art. 107 k.p.a.: datę wydania, oznaczenie organu i strony, podstawę prawną, rozstrzygnięcie, uzasadnienie, pouczenie o przysługujących środkach odwoławczych, podpis oraz pieczęć stosownie upoważnionego pracownika.

W trakcie czynności kontrolnych ustalono, że decyzje zostały doręczone stronom, a w aktach znajdują się potwierdzenia skutecznego doręczenia rozstrzygnięć.

Sprawy prowadzone były terminowo. W przypadku niezakończono sprawy w terminie zawiadamiano strony, podając przyczyny zwłoki, wskazując nowy termin załatwienia sprawy, niemniej nie pouczając o prawie do wniesienia ponaglenia, co zostanie opisane poniżej.

W toku kontroli stwierdzono niżej wymienione nieprawidłowości i uchybienia.

W roku kontroli stwierdzono, że w sprawach nr: RSS.5345.3.39.2023.AL, RSS.5345.3.33.2023.AL, RSS.5345.2.14.2023.AL, RSS.5345.3.7.2023.AL, RSS.5345.2.3.2023.AL organ przed wydaniem decyzji nie wypełnił obowiązku, o którym mowa w art. 79a § 1 k.p.a. W wyjaśnieniach z 12 marca 2024 r. wskazano, że:

„Z uwagi na bieżący kontakt telefoniczny z wnioskodawcami w trakcie realizacji wniosku poinformowano stronę o możliwości zapoznania się z aktami sprawy przed wydaniem decyzji”.

Wyjaśnień nie uwzględniono. Zgodnie z dyspozycją art. 79a § 1 k.p.a. w postępowaniu wszczętym na żądanie strony, informując o możliwości wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań, organ administracji publicznej jest obowiązany do wskazania przesłanek zależnych od strony, które nie zostały na dzień wysłania informacji spełnione lub wykazane, co może skutkować wydaniem decyzji niezgodnej z żądaniem strony. Przepisy art. 10 § 2 i 3 stosuje się. W związku z powyższym organ nie tylko powinien zawiadomić o możliwości zapoznania się z materiałem dowodowym, ale również wykazać stronie, jakie przesłanki powinny zostać spełnione lub wykazane, aby możliwe było udostępnienie danych. Ponadto z treści pisma powinno jasno wynikać, iż w przeciwnym razie zostanie wydana decyzja odmowna. Przy tym przypomnieć należy, że z rozmów telefonicznych prowadzonych ze stroną należy sporządzać stosowne notatki służbowe (art. 72 § 1 k.p.a.).

W trakcie czynności kontrolnych ustalono, że w sprawie nr RSS.5345.3.39.2023.AL wezwano do uzupełnienia wniosku o „dodatkowe dane personalne”, w sytuacji gdy osoba o wskazanych we wniosku danych nie figuruje w rejestrze PESEL (o czym nie poinformowano wnioskodawcy). W wyjaśnieniach z 12 marca 2024 r. wskazano, że:

„w rejestrze Pesel figurują 3 osoby o tym imieniu i nazwisku. Na terenie gminy Sobótka występuje dwóch R. L. Po porównaniu danych wpisanych na wniosku z danych zawartymi w rejestrze PESEL stwierdzono pomyłkę w dacie urodzenia o jeden dzień, dlatego wezwano wnioskodawcę do wskazania dodatkowych danych, które pozwoliłyby w sposób jednoznaczny nie budzący wątpliwości zidentyfikować poszukiwaną osobę. Wnioskodawca nie ustosunkował się do wezwania, w związku z powyższym wydano decyzję o odmowie udostępnienia danych”.

W związku z powyższym wyjaśnić należy, że w omawianej sytuacji należało poinformować

wnioskodawcę, że osoba o podanych danych nie figuruje w rejestrze oraz wezwać wnioskodawcę do sprawdzenia poprawności informacji wpisanych we wniosku. Wezwanie w tym przypadku jedynie o „dodatkowe dane personalne”, nie było właściwe, gdyż wnioskodawca nie miał świadomości, o co konkretnie organ wzywa, a jeśli nie posiadał dodatkowych danych, nie mógł poprawnie uzupełnić wniosku. Oczywiście jest, że wnioskodawca może podać tylko takie dane o osobie poszukiwanej, które są mu znane. Dlatego też każdą sprawę należy rozpatrywać indywidualnie oceniając okoliczności istniejące w konkretnym przypadku.

Kontrola wykazała, że w sprawach nr RSS.5345.2.3.2023.AL, RSS.5345.3.7.2023.AL wezwano do uzupełnienia wniosku o „dodatkowe dane personalne”, w sytuacji gdy wnioskodawcy wskazali we wniosku imię, nazwisko oraz PESEL osób, których wnioski dotyczyły, co było wystarczające do wyodrębnienia tych osób z rejestru. W piśmie z 12 marca 2024 r. wyjaśniono, że:

„w powyższych sprawach wezwano wnioskodawców do wskazania dodatkowych danych ponieważ wskazany przez nich adres nigdy nie był adresem zameldowania poszukiwanych osób”.

Jak już wykazano we wcześniejszej części niniejszego dokumentu²⁴ wskazany nr PESEL, jednoznacznie identyfikował ww. osoby, a nieprawidłowo wskazany adres ostatniego znanego miejsca zameldowania, z uwagi na fakt, iż wnioskodawcy często mylą np. adres zamieszkania z adresem zameldowania, nie stanowi przeszkody do udostępnienia danych. Natomiast ewentualne czynności wyjaśniające podejmowane przez organ powinny być adekwatne do konkretnej sytuacji.

Mając na uwadze sporządzone sygnalizacje o nowym terminie załatwienia sprawy o nr RSS.5345.3.33.2023.AL, RSS.5345.3.39.2023.AL, RSS.5345.3.73.2023.AL, RSS.5345.3.75.2023.AL, RSS.5345.3.77.2023.AL zauważyć należy, że nie zawierają pouczenia o prawie do wniesienia ponaglenia, co stanowi naruszenie art. 36 § 1 k.p.a. [dowód: akta kontroli str. 196-343]

Mając na uwadze przedstawiony stan faktyczny i prawny oraz określone w programie kontroli zasady oceniania, zagadnienie dotyczące odmowy udostępniania danych z rejestru mieszkańców i rejestru PESEL na podstawie ustawy o ewidencji ludności, oceniono **pozytywnie z nieprawidłowościami.**

Zważywszy na przedstawione powyżej ustalenia oraz sprecyzowane w programie kontroli zasady oceniania, realizację przez Burmistrza Miasta i Gminy Sobótka zadań z zakresu administracji rządowej, polegających na prowadzeniu spraw dotyczących ewidencji ludności, oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami.

W związku z powyższym, w celu wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości należy:

1. Prawidłowo stosować przepis art. 40 § 4 k.p.a.
2. Należyćie sporządzać wezwania strony, zwracając szczególną uwagę, aby zawierały

²⁴ Udostępnianie danych z rejestru mieszkańców oraz rejestru PESEL.

wszystkie wymagane elementy.

3. Sporządzając zawiadamienia stron o planowanych przesłuchaniach świadków, uwzględniać czas niezbędny na doręczenie korespondencji oraz termin, o którym mowa w art. 79 § 1 k.p.a.
4. Protokół przesłuchania sporządzać zgodnie z dyspozycją art. 68 § 2 k.p.a.
5. Prawidłowo redagować treść zawiadomień o możliwości zapoznania się ze zgromadzonym materiałem dowodowym.
6. W odpowiedziach na wnioski o udostępnienie danych jednostkowych wskazywać podstawę prawną działania organu.
7. Poprawnie redagować treść wezwań sporządzanych na podstawie art. 50 k.p.a.
8. Postępowanie wyjaśniające prowadzić prawidłowo.
9. Udostępniać dane rzetelnie oraz zgodnie z zakresem żądania wnioskodawcy.
10. Przestrzegać dyspozycji art. 79a § 1 k.p.a.
11. W zawiadomieniach o niezłaatwieniu sprawy w terminie zawierać pouczenie o prawie do wniesienia ponaglenia.

Na podstawie art. 46 ust. 3 pkt 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej, proszę o przekazanie w terminie **do 10 czerwca 2024 r.** informacji o wykonaniu zaleceń i wykorzystaniu wniosków, a także o podjętych działaniach mających na celu wyeliminowanie stwierdzonych nieprawidłowości lub przyczynach ich niepodjęcia.

z up. Wojewody Dolnośląskiego

/-/

Danuta Frydlewicz-Pierucka

Dyrektor Wydziału Prawnego, Nadzoru i Kontroli